

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне управління Служби безпеки України в Донецькій та Луганській областях

Слідче управління

вул. Ярослава Мудрого, 56, м. Краматорськ, Донецька область, 84300, тел. +38(066)84-68-331

www.ssu.gov.ua, e-mail: su_gusbu_don.lug@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 20001504

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

місто Дніпро

«17» 04. 2026 року

Старший слідчий в особливо важливих справах – криміналіст слідчого управління ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях підполковник юстиції Олешко Артем Олександрович, розглянувши матеріали досудового розслідування у кримінальному провадженні, внесеному до Єдиного реєстру досудових розслідувань № 22025050000000920 від 22.09.2025 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 438 КК України, у зв'язку з наявністю достатніх доказів для повідомлення про підозру особі у вчиненні кримінального правопорушення, керуючись ч. 4 ст. 22, 36, п. 6 ч. 1 ст. 40, ст. 42, ст. ст. 111-112, 276-278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

БЛАЩУКА Василя Вікторовича, 06.09.1989 року народження, уродженця робітничого селища Владимир-30, Владимирської області, рф, громадянина рф, командира штурмового взводу штурмової роти мотострілецького батальйону 237 танкового полку (в/ч 91726) 3 мотострілецької дивізії 20 армії Московського військового округу зс рф, молодшого лейтенанта, проживаючого та зареєстрованого за адресою: рф, Владимирська область, м. Радужний, 1-й квартал, буд. 27, кв. 20,

про те, що він підозрюється у відданні наказу про умисне вбивство цивільних осіб, що не беруть безпосередньої участі у воєнних діях, тобто у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, які спричинили загибель людини, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 438 КК України (в редакції, чинній на момент вчинення кримінального правопорушення).

Фактичні обставини кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється Блащук Василь Вікторович:

З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією російської федерації (далі – рф) проти України та окупацією частини території України. В ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24 лютого 2022 року президент рф оголосив початок так званої «спеціальної військової операції», що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення збройних сил російської федерації (далі – зс рф), інших збройних формувань рф та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України був офіційно оголошений і визнається російською владою, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії російської федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти рф та ін.)».

Відповідно до ст. 2, спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Згідно до ч. 1 ст. 4 Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 (далі – ЖК (IV)), особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Відповідно до положень ст. 27 ЖК (IV) особи, що перебувають під захистом, мають право за будь-яких обставин на особисту повагу та повагу до своєї честі. До них завжди слід ставитися гуманно та захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, та від образ.

Згідно з положеннями ст. 29 ЖК (IV) сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поведження своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

Також, згідно зі ст. 32 ЖК (IV) забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та

медичні чи наукові дослідження, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поводження з боку як цивільних, так і військових властей.

Відповідно до ст. 147 ЖК (IV) серйозні порушення охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції, зокрема умисне вбивство.

З урахуванням положень ст. ст. 43, 44 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08.06.1977 (далі – ДП I), військовослужбовці зс та інших військових формувань рф є комбатантами та зобов'язані додержуватись норм міжнародного права, застосовуваного в період збройних конфліктів.

Відповідно до ст. 11 ДП I фізичному і психічному стану здоров'я і недоторканності осіб, що перебувають під владою супротивної сторони, або інтернованих, затриманих чи яким-небудь іншим чином позбавлених свободи в результаті ситуації, зазначеної у статті 1, не повинно завдаватися шкоди шляхом якоїсь невинуватеної дії або бездіяльності.

Будь-яка навмисна дія чи навмисна бездіяльність, що серйозно загрожує фізичному чи психічному стану або недоторканності будь-якої особи, яка перебуває під владою супротивної сторони, до котрої вона не належить, є серйозним порушенням цього Протоколу.

Відповідно до ст. 40 ДП I заборонено віддавати наказ не залишати нікого в живих.

Крім того, відповідно до ст. 48 ДП I для забезпечення поваги й захисту цивільного населення та цивільних об'єктів сторони, що перебувають у конфлікті, повинні завжди розрізняти цивільне населення й комбатантів, а також цивільні й військові об'єкти та відповідно спрямовувати свої дії тільки проти військових об'єктів.

Відповідно до положень ч. 1 ст. 50 ДП I, цивільною особою є будь-яка особа, що не належить до жодної з категорій осіб, зазначених у статті 4 а, 1, 2, 3 та 6 Третьої конвенції та у статті 43 цього Протоколу. У разі сумніву щодо того, чи є яка-небудь особа цивільною особою, вона вважається цивільною особою.

Згідно до ч. 2 та ч. 3 ст. 50 ДП I, цивільне населення складається з усіх осіб, які є цивільними особами. Присутність серед цивільного населення окремих осіб, які не підпадають під визначення цивільних осіб, не позбавляє це населення його цивільного характеру.

Згідно зі ст. 51 ДП I цивільне населення й окремі цивільні особи користуються загальним захистом від небезпек, що виникають у зв'язку з військовими операціями. Цивільне населення як таке, а також окремі цивільні особи не повинні бути об'єктом нападів.

Відповідно до ст. 75 ДП I заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи військових органів, як вбивство.

Також згідно з п. а ч. 3 ст. 85 ДП I перетворення цивільного населення або окремих цивільних осіб на об'єкт нападу є серйозним порушенням цього

Протоколу, коли вони вчиняються навмисне на порушення відповідних положень цього Протоколу і є причиною смерті або серйозного тілесного пошкодження чи шкоди здоров'ю.

Відповідно до ст. 8 Римського статуту Міжнародного кримінального суду (далі – РС МКС) умисне вбивство (пункт 2 (а) (i)), умисне спрямування нападів на цивільне населення як таке або на окремих цивільних осіб, що не беруть безпосередньої участі у воєнних діях (пункт 2 (b) (i)) та заява про те, що пощади не буде (пункт 2 (b) (xii)), є воєнними злочинами.

Згідно до ст. 86 ДП I Високі Договірні Сторони і сторони, що перебувають у конфлікті, повинні перепиняти серйозні порушення та вживати необхідних заходів щодо перепинення всіх інших порушень Конвенцій або цього Протоколу, які є результатом неприйняття заходів, що мають бути прийняті.

Той факт, що порушення Конвенцій, і цього Протоколу було вчинене підлеглою особою, не звільняє її начальників від кримінальної або дисциплінарної відповідальності в разі, якщо вони знали, що мають у своєму розпорядженні інформацію, яка повинна була б надати їм можливість дійти висновку в обстановці, що існувала на той час, що така підлегла особа вчиняє або має намір вчинити подібне порушення, і якщо вони не вжили всіх практично можливих заходів у межах своїх повноважень для відвернення або перепинення цього порушення.

Відповідно до ст. 87 ДП I Високі Договірні Сторони і сторони, що перебувають у конфлікті, повинні вимагати від воєнних командирів, оскільки це стосується осіб, які входять до складу підлеглих їм збройних сил, та інших підлеглих їм осіб, щоб вони не допускали порушень Конвенцій і цього Протоколу і, в разі потреби, перепиняли ці порушення та повідомляли про це компетентні власті.

З метою запобігання порушенням і перепинення їх Високі Договірні Сторони і сторони, що перебувають у конфлікті, повинні вимагати, щоб особи, які входять до складу підлеглих їм збройних сил, були обізнані з обов'язками, що покладаються на них Конвенціями і цим Протоколом.

Високі Договірні Сторони і сторони, що перебувають у конфлікті, повинні вимагати від кожного командира, який знає про те, що його підлеглі чи інші особи, що перебувають під його контролем, мають намір вчинити або вчинили порушення Конвенцій або цього Протоколу, вжиття необхідних заходів щодо запобігання подібним порушенням Конвенцій або цього Протоколу і, за потреби, щодо порушення дисциплінарного чи кримінального переслідування проти тих, хто вчинив такі порушення.

Окрім того, відповідно до положень ст. 28 (а) РС МКС військовий командир або особа, яка фактично діє як військовий командир, підлягає кримінальній відповідальності за злочини, що підпадають під юрисдикцію Суду, вчинені силами, які перебувають під його чи її фактичним командуванням і контролем або, залежно від обставин, під його чи її фактичною владою і контролем, в результаті нездійснення ним або нею належного контролю над такими силами у випадках, коли:

i) такий військовий командир чи така особа або знала, або за існуючих обставин на той момент повинна була знати, що ці сили вчиняли чи мали намір вчинити такі злочини; та

ii) такий військовий командир або така особа не вжила всіх необхідних і розумних заходів у межах його або її повноважень для недопущення чи припинення їх учинення або для передачі цього питання до компетентних органів для розслідування та кримінального переслідування.

Так, громадянин рф, військовослужбовець 237 танкового полку 3 мотострілецької дивізії 20 армії Московського військового округу (далі – 237 тп 3 мд 20 А МосВО) молодший лейтенант зс рф (військова частина 91726, пункт постійної дислокації – с. Солоті, Белгородська область, рф), Блащук Василь Вікторович, обіймаючи посаду командира штурмового взводу штурмової роти мотострілецького батальйону 237 тп 3 мд 20 А МосВО зс рф, разом з іншими підпорядкованими йому військовослужбовцями вказаного полку, не пізніше за жовтень 2024 року брав безпосередню участь у збройній агресії рф проти України, а тому відповідно до ст. 43 ДП I мав статус комбатанта і був зобов'язаний дотримуватися норм міжнародного права, застосовуваного в період збройних конфліктів, а також усвідомлював існування міжнародного збройного конфлікту.

Не пізніше ніж з 17.09.2025 військовослужбовці 237 тп 3 мд 20 А МосВО зс рф брали участь у бойових діях в с. Шандриголове Лиманської МТГ Краматорського району Донецької області.

При цьому, 17-18 вересня 2025 року Блащук В.В., здійснюючи керівництво підпорядкованим йому особовим складом штурмового взводу штурмової роти 237 тп 3 мд 20 А МосВО зс рф та приданими до нього силами, разом з підпорядкованим йому особовим складом, діючи відповідно до загального плану командування 237 тп, пішим ходом, будучи озброєними стрілецькою зброєю та ручними гранатами, здійснили спробу штурму с. Шандриголове Лиманської МТГ Краматорського району Донецької області.

Згідно положень пунктів 16, 19, 22, 152 Статуту внутрішньої служби зс рф (далі – Статут) військовослужбовець зс рф у службовій діяльності керується Конституцією рф, федеральними конституційними законами, федеральними законами, загальновійськовими статутами та іншими нормативними правовими актами рф та зобов'язаний їх суворо дотримуватися.

Також військовослужбовець зс рф зобов'язаний: беззаперечно виконувати накази командирів (начальників); бути дисциплінованим та дотримуватися загальноновизнаних принципів і норм міжнародного права та міжнародних договорів рф; утримувати інших від негідних вчинків; сприяти командирам (начальникам) та старшим у підтримці порядку та дисципліни.

Військовослужбовець зс рф зобов'язаний знати та дотримуватися норм міжнародного гуманітарного права, правил поведження з пораненими, хворими, особами, які зазнали аварії корабля, медичним персоналом, духовними особами, цивільним населенням в районі бойових дій, а також з військовополоненими.

Кожен військовослужбовець, призначений на військову посаду, має посадові обов'язки, що визначають його повноваження, а також обсяг виконуваних ним відповідно до займаної військової посади завдань.

Посадові обов'язки та порядок їх виконання визначаються федеральними законами, загальновійськовими статутами та іншими нормативними правовими актами рф, а також відповідними керівництвами, настановами, положеннями, інструкціями або наказами командирів (начальників) стосовно вимог цього Статуту.

Відповідно до положень Статуту, Федерального закону рф «Про оборону» від 31.05.1996 № 61-ФЗ, Настанови по міжнародному гуманітарному праву для збройних сил російської федерації, затвердженої 08.08.2001 наказом міністра оборони рф, Настанови про правову роботу у збройних силах російської федерації, затвердженої наказом міністра оборони рф від 03.12.2015 № 717 та інших нормативних документів рф, Блащук В.В., будучи командиром штурмового взводу штурмової роти мотострілецького батальйону 237 тп 3 мд 20 А МосВО зс рф, був начальником для підпорядкованого йому особового складу і у зв'язку із займаною посадою, серед іншого, відповідав за:

- постійну бойову готовність ввірених йому підрозділів;
- успішне виконання бойових завдань;
- військову дисципліну у ввірених йому підрозділах;
- дійсний стан справ у підпорядкованих підрозділах.

Крім того, під час виконання бойових завдань підпорядкованими підрозділами, керуючись вимогами бойових статутів, Блащук В.В. повинен вживати заходів щодо дотримання норм міжнародного гуманітарного права, а винних у їхньому порушенні притягувати до дисциплінарної відповідальності; негайно доповідати про всі злочини та події у підпорядкованій військовій частині (підрозділі) безпосередньому начальнику; знати нормативні правові акти рф у межах встановленого правового мінімуму, норми міжнародного гуманітарного права та діяти у суворій відповідності з ними, а також вимагати від підлеглих їх дотримання.

Відповідно до ст. 152 Статуту командир взводу підпорядковується командирі роти і є прямим начальником усього особового складу взводу.

У ст. 153 Статуту визначено, що командир взводу при виконанні бойових завдань зобов'язаний: вміло керувати взводом, вимагати суворого дотримання військової дисципліни особовим складом взводу, знати матеріальну частину, правила експлуатації озброєння, військової техніки та іншого військового майна взводу.

Відповідно до Дисциплінарного статуту зс рф, затвердженого указом президента рф від 10.11.2007 № 1495, командир зобов'язаний:

- знати стан військової дисципліни;
- організувати правове навчання (правове виховання), проводити роботу з попередження злочинів, подій та провин;
- виховувати підлеглих військовослужбовців у дусі неухильного виконання вимог військової дисципліни, створювати у військовій частині (підрозділі) нетерпиме ставлення до порушень військової дисципліни;

– аналізувати стан військової дисципліни, морально-політичний та психологічний стан підлеглих військовослужбовців, своєчасно та об'єктивно доповідати вищому командир (начальнику) про порушення, а про злочини та події – негайно.

Відповідно до ст. 8 Дисциплінарного статуту зс рф командир (начальник), який не забезпечив необхідних умов військової дисципліни, не вжив заходів для їх відновлення, у т.ч. щодо виконання обов'язку негайно повідомляти вищого командира, військового прокурора, керівника військового слідчого органу слідчого комітету рф та орган військової поліції про події та про виявлення у діях (бездіяльності) підлеглих ознак злочину, несе за це відповідальність.

Перебуваючи на посаді командира вищезазначеного підрозділу, Блащук В.В. мав повноваження віддавати накази про участь у бойових діях силам чи підрозділам, що перебувають під його безпосереднім командуванням. Він самостійно визначав порядок і спосіб виконання наказів керівництва вищого рівня, мав і міг здійснювати контроль за дотриманням норм міжнародного гуманітарного права, а також був наділений повноваженнями вживати дисциплінарних заходів або передавати інформацію до компетентних органів для вжиття відповідних заходів.

Також Блащук В.В. забезпечував контроль за діями підлеглих військовослужбовців, що виражалось у беззаперечному виконанні всіх поставлених наказів та вказівок, дотримання інструкцій та організації системи інформування, яка забезпечила його фактичну обізнаність про всі дії його підлеглих.

Крім того, Блащук В.В. мав фактичну владу над діями підпорядкованого йому особового складу, що надавало йому можливість як попереджати, так і припиняти вчинення злочинних дій з боку підлеглих військовослужбовців або покарати безпосередніх виконавців злочину, якщо це було доцільно, тобто здійснював «ефективне командування (контроль)» над підлеглими йому військовослужбовцями зс рф.

Так, Блащук В.В., ігноруючи основні положення норм міжнародного гуманітарного права щодо захисту жертв міжнародних збройних конфліктів, зокрема передбачених ст. ст. 27, 32, 147 ЖК (IV) та ст. ст. 11, 40, 51, 75, 85 ДП I, усвідомлюючи необхідність здійснення захисту цивільного населення від воєнних злочинів, будучи особою, яка приймає рішення під час взяття території під контроль, 17.09.2025 та 18.09.2025 здійснив віддання наказу підпорядкованим йому військовослужбовцям штурмового взводу штурмової роти мотострілецького батальйону 237 тп 3 мд 20 А МосВО зс рф про просування у напрямку житлової забудови с. Шандриголове Лиманської МТГ Краматорського району Донецької області, підготовку озброєння до бою та відкриття вогню на ураження (вбивство) без додаткового погодження по будь-яких особах, що траплятимуться під час їх пересування (крім дітей).

У цей же період часу в приватних житлових будинках с. Шандриголове Лиманської МТГ Краматорського району Донецької області перебували місцеві жителі, які переховувались у приміщеннях власних будинків, були одягнені у

цивільний одяг, не брали участі у бойових діях, не готувалися до таких дій та не мали при собі зброї чи будь-яких предметів, та своєю поведінкою не здійснювали жодних дій, що могли б бути розцінені як ворожі, провокативні чи такі, що створюють загрозу російським військовослужбовцям.

17.09.2025 у ранковий час (точний час досудовим розслідуванням не встановлено) військовослужбовці 237 тп 3 мд 20 А МосВО зс рф та придані до нього сили у складі декільком штурмових груп, будучи у підпорядкуванні Блащука В.В., здійснили спробу штурму с. Шандриголове Лиманської МТГ Краматорського району Донецької області.

Цього ж дня, приблизно о 10:00 год. Блащук В.В. за допомогою радіостанції, ігноруючи положення ст. ст. 27, 32, 147 ЖК (IV), ст. ст. 11, 40, 51, 75, 85 ДП І, усвідомлюючи необхідність здійснення захисту цивільного населення, будучи особою, яка приймає рішення під час здійснення бойових дій, здійснив віддання наказу особовому складу, який перебував у його прямому підпорядкуванні, про здійснення просування у напрямку житлової забудови с. Шандриголове Лиманської МТГ Краматорського району Донецької області, підготовки озброєння до бою та відкриття вогню на ураження (вбивство) без додаткового погодження по будь-яких особах, що траплятимуться під час їх пересування (крім дітей). У подальшому, зокрема і 18.09.2025, Блащук В.В. ще декілька разів підтвердив раніше відданий ним наказ про вбивство всіх осіб, які перебували у житлових будинках вказаного села, під час подальших штурмових дій. Підпорядковані Блащук В.В. військовослужбовці підтвердили отримання відданого ним наказу.

Згодом, під час розвідувального обльоту території с. Шандриголове Лиманської МТГ Краматорського району Донецької області, 17.09.2025 приблизно об 11:20 год. військовослужбовцями ЗСУ зафіксовано наявність трупу цивільної особи чоловічої статі на подвір'ї домоволодіння № 220 по вул. Гутченка.

При цьому, приблизно об 11:30 год. 17.09.2025, Блащук В.В. віддав наказ підпорядкованим військовослужбовцям сховати тіла вбитих, в тому числі труп цивільної особи чоловічої статі з подвір'я домоволодіння № 220 по вул. Гутченка, тобто вчинив дії, направлені на приховування слідів злочину.

Враховуючи вищевикладене, Блащук В.В., 17.09.2025 та 18.09.2025, перебуваючи поблизу села Шандриголове Лиманської МТГ Краматорського району Донецької області, обіймаючи посаду командира взводу 237 тп 3 мд 20 А МосВО зс рф, маючи під командуванням підпорядкованих військовослужбовців зс рф, усвідомлюючи наявність міжнародного збройного конфлікту та у зв'язку з ним, ігноруючи основні положення норм міжнародного гуманітарного права щодо захисту жертв міжнародних збройних конфліктів, передбачених ст. ст. 27, 32, 147 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 та ст. ст. 11, 40, 51, 75, 85 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12.08.1949, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол І), від 08.06.1977, усвідомлюючи необхідність здійснення захисту цивільного населення від воєнних злочинів, будучи особою, яка приймає рішення під час захоплення території, віддав наказ

підпорядкованим йому військовослужбовцям про відкриття вогню на ураження (вбивство) без додаткового погодження по будь-яких особах, що траплятимуться під час їх пересування (крім дітей).

Таким чином, Блащук В.В. підозрюється у відданні наказу про умисне вбивство цивільних осіб, що не беруть безпосередньої участі у воєнних діях, тобто у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, які спричинили загибель людини, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 438 КК України (в редакції, чинній на момент вчинення кримінального правопорушення).

Старший слідчий в ОВС – криміналіст
слідчого управління ГУ СБУ в
Донецькій та Луганській областях
підполковник юстиції

Артем ОЛЕШКО

ПОГОДЖЕНО

Прокурор відділу процесуального
керівництва та підтримання публічного
обвинувачення управління протидії злочинам,
вчиненим в умовах збройного конфлікту,
Донецької обласної прокуратури

Олександр ЖЕРДЕЦЬКИЙ

« 17 » 04. 2026 року

Пам'ятка про процесуальні права та обов'язки підозрюваного:

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим досліддам.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочиніві чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 42. Підозрюваний, обвинувачений

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють, обвинувачують;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і зустріч із ним незалежно від часу в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - зустрічі без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних діях; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів для оплати такої допомоги;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, обвинувачений мають також інші процесуальні права, передбачені КПК України.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний має також інші процесуальні права передбачені цим Кодексом.

Підозрюваному вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням, особою, яка здійснює таке повідомлення.

Підозрюваний, обвинувачений зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк - заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду;

4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу пробачії, необхідну для підготовки досудової доповіді.

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний _____

« ____ » год. « ____ » хв. « ____ » _____ 2026 року

Захисник _____

« ____ » год. « ____ » хв. « ____ » _____ 2026 року

Повідомлення про підозру та пам'ятку про процесуальні права та обов'язки вручив, права та обов'язки роз'яснив:

**Старший слідчий в ОВС – криміналіст
слідчого управління ГУ СБУ в
Донецькій та Луганській областях
підполковник юстиції**

Артем ОЛЕШКО